

NAR så mange reagerer overfor nutidens litteratur med træghed, modløshed eller fjendtlighed, må man spørge, om denne lukkede og opgivende holdning ikke skyldes undervisningen i dette fag? Blandt de unge er der mange som mener, at undervisningen i litteratur er stivnet i rituelle mønstre, som kvæler de spontane glæder. Nogle af dem kommer da også med ændringsforslag:

— Hvorfor kan vi ikke få lov til at skrive noveller og den slags i stedet for det evindelige stilskriveri?

— Hvis man selv fik lov til at skrive noget og læse det op, og man så snakkede uheldigt om det bagefter, ville litteraturen — osse den gamle — blive mere levende for én.

Vi ved, at der er mange som i de modtagelige og følsomme år skriver til skufferne og papirbatterne, ting som de ikke har mod til at vise nogen eller diskutere med andre. De føler, at der er noget fordægtigt over denne form for aktivitet, andre ville jo grine ad dem, hvis de vidste, hvad de morede sig med.

Adskillige giver udtryk for letelse, når de har overstået dette anfald af »ungdommeligt fæleri« — men hvad andet kan man vente, når de i skolen hverken får øvelse eller opmuntring i fri sproglig udfoldelse?

ALLEREDE i en af Ungdomskommissionens betænkninger (»Ungdommen og Fritiden«, 1952, Side 133—134) gives der udtryk for, at der er noget galt med litteraturundervisningen: »Det, skolen ville have eleverne til at læse, og det, som de faktisk læser, tilhører for de fleste unges vedkommende to helt forskellige verdener«. Man finder, at skolen i mange tilfælde behandler læsestoffet »med en halvt litteraturhistorisk metode, som ødelægger den umiddelbare glæde ved det læste«, og at alt for mange unge derfor får den opfattelse, at »god litteratur er kedelig«.

SKOLEN OG SKRIVEKLØEN

I betænkningen foreslås, at skolen ophører med den egentlige litteraturundervisning og i stedet søger at give en »indføring i læsning«. Jeg tror det er nødvendigt at gå et skridt videre og lade børn og unge selv boltre sig med skriverier og litterære øvelser.

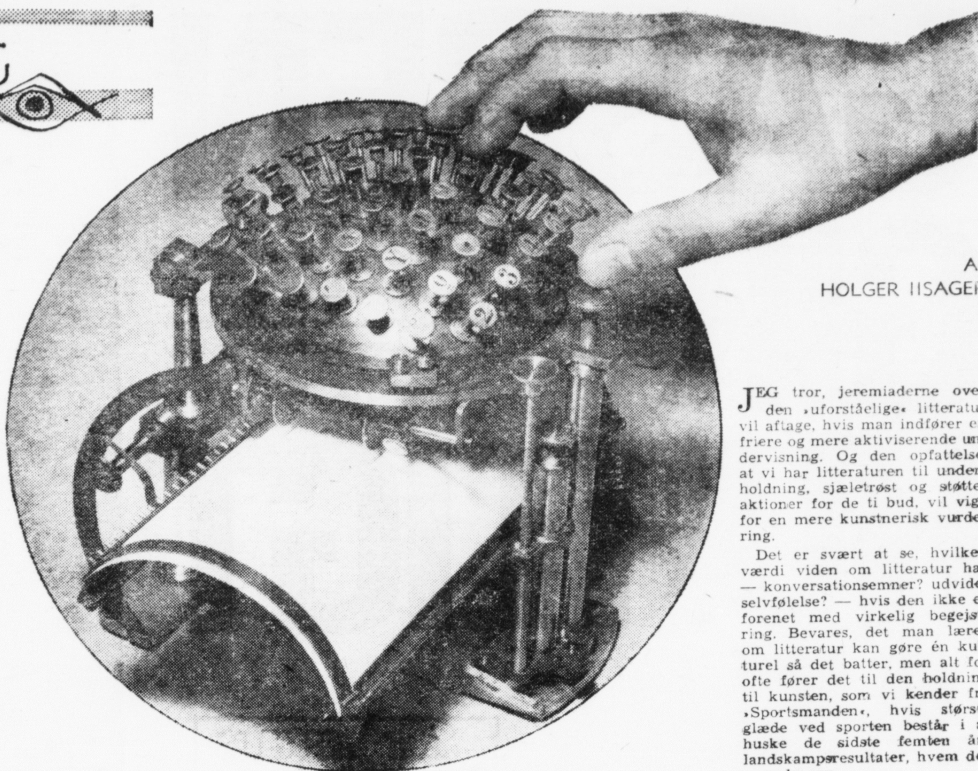
LITTERATURUNDERVISNINGEN kan gøres meget mere appetitvækkende, men det

forudsætter, at læreren kan befri sig for sit alfaderkompleks og blive litteraturnyder på lige fod med eleverne. Og at skolen lægger vægt på elevernes selvstændige udvikling, noget man nemt kan lovgive om, men som det har vist sig uendelig svært at praktisere.

Uden skade kunne der skæres ned på lærestoffet og gives mere tid til litterære forsøg, bl. a. ved at de større elever fik

lejlighed til at udtrykke sig i digte, noveller, skuespil og hvad de ellers kunne tænke sig. Det forudsætter naturligvis, at læreruddannelsen også omfatter øvelser i frimodig og lysbetonet sprogekspérimentering.

Den analytiske metode, det med at pille et kunstværk i stykker, som man skiller et vækkeur, burde adgangsformenes. Den tiltaler nok kun pil-fingre og dansk lærere.

Det var en dansker, der opfandt skrivekuglen

Af
HOLGER IISAGER

JEG tror, jeremiaderne over den »uforståelige« litteratur vil aftage, hvis man indfører en friere og mere aktiviserende undervisning. Og den opfattelse, at vi har litteraturen til underholdning, sjaletrøst og støtteaktioner for de ti bud, vil vige for en mere kunstnerisk vurdering.

Det er svært at se, hvilken værdi viden om litteratur har — konversationsemner? udvidet selvfølelse? — hvis den ikke er forenet med virkelig begejstring. Bevares, det man lærer om litteratur kan gøre én kulturel så det batter, men alt for ofte fører det til den holdning til kunsten, som vi kender fra »Sportsmanden«, hvis største glæde ved sporten består i at huske de sidste femten års landskampsresultater, hvem der scorede osv.

PÅ et vist stadi i børnenes udvikling tør man godt lade dem lege med farver og papir, ja, man arrangerer endda udstillinger af deres værker. Hvorfor skulle et lignende lege- og nydeforhold ikke kunne trives blandt børn og unge for litteraturens vedkommende?

Ville vi få flere gode forfattere på den måde? Et par stykker måske, men det væsentlige er nok, at færre vil reagere med spisevægring overfor digtningen, og at man ville få flere og bedre læsere, når den enkeltes forhold til litteraturen bliver mere aktivt og personligt.

tæt på en ting

DA jeg var lille, havde min mor en ring, som kunne åbnes. Det undrede mig meget og satte min fantasi i sving, så jeg selv om jeg havde fået fortalt om dens funktion, forestillede mig, at der boede levende væsner inden i den. I virkeligheden var den en giftring, og da gift i det store hele var gået af mode — når man ser bort fra de legale gifte, som kan købes i håndkøbsudsalg — forekom det mig temmelig usandsynligt, at min mor skulle gå rundt med dræbende pulver. Det gjorde hun selvfølgelig heller ikke, men ringen var en virkelig oldsag — den havde form som en lille pyramide og stammede vistnok fra den italienske renaissance. Man har hørt om ringe, som havde en lille skarp stift siddende inden under stenen, men denne ring, som var af sølv, har åbenbart været til pulver af forskellig art, som man (å la Hitchcock) kunne hælde i kaffen og siden drage personlige fordele af. Da jeg i femtenårsalderen havde seksuelle fantasier og spekulerede på at bedøve alle klassens

FRÆKT — OG SMUKT

piger (og min smukke klasse-lærerinde) og derfor kunne have fantastisk fordel af at bære ringen, forsvandt den imidlertid. Om den blev stjålet eller simpelthen blev forsvundet bag en kommode er aldrig blevet opklaret, men det er et faktum, at den var væk, og jeg måtte siden benytte mig af naturmetoden. For nylig så jeg imidlertid en højst interessant ring, som uden

at indebære skjulte fordele minde mig om min mors. De kan se den på billedet, som selvfølgelig er umådelig forstørret og fuldt af overdrivelser, og når jeg siger, at ringen minder mig om min mors, er det en meget subjektiv vurdering. Men der er nu noget ved selve denne skålformede ting, som ligner en tragt, igennem hvilken der bør hældes et eller andet, f. eks. et

sovemiddel eller et elskovsmiddel eller hvad ved jeg. Den ligner også en blomst, og man får lyst til at stikke næsen ned i den og nyse.

Den er lavet af en ung og endnu temmelig ukendt pige, Theresia Hvorslev. Hun er svensk, men uddannet i Danmark hos Georg Jensens sølvsmiede, og hun har vundet første præmie i Dansk Kunsthånd-

værks årskonkurrence 1963. Nu arbejder hun for forskellige danske og svenske fabrikker, og om få år vil hun formodentlig være kendt af ethvert barn. Se på ringen, og De vil opdage, at De aldrig i Deres liv har set noget så frækt — og smukt. Den er af sterling sølv og lueforgylt indvendig — men ser man ned i den, blir man selv lueforgylt.

TW

